

بِسْمِ
اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

مدرسنامه: مارزونا، دانیل، ۱۹۶۹ - م. Marzane, Daneel.
عنوان و نام پدید آورنده: هنر مفهومی / دانیل مارزونا، اوتا گروزنیک: منصوره عبادی.
مشخصات نشر: تهران: کتاب آبان، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری: ۱۹۱ ص: مصور(رنگی).
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۹۱۳-۷۴-۳
وضعیت فهرست نویسی: قیفا
یادداشت: کتابنامه
موضوع: هنر مفهومی
موضوع: هنر نوین — قرن ۲۰ م.
شناسه افزوده: گروزنیک، اوتا، ۱۹۶۰ - م.
شناسه افزوده: Grosenick, Uta
شناسه افزوده: عبادی، منصوره، ۱۳۶۳ - م. مترجم
رده بندی کنگره: ۷۹۲/۵۹۴۹۴ N
رده بندی دیویی: ۷۰۷/۰۴۰۷۵
شماره کتابشناسی ملی: ۲۱۴۳۵۴۸

هنرمندی

اثر: دانیل مارزونا

مترجم: منصوره شادی

مصحح: مریم خسروشاهی

ویراستار: مهران موسوی

صفحه آرایی و طراحی جلد: شیم برای پاریزی

لیتوگرافی: جامع هنر

چاپ: نظر

صحافی: خوش قامت

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۰

۱۰۰۰۰۰ ریال

تیراژ: ۲۰۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۹۱۳-۷۲-۳

تهران: خیابان انقلاب، خیابان فخررازی، کوی داریان، مجتمع ناشران، طبقه همکف، واحد ۱۰

تلفن: (۶خط) ۶۶۹۵۵۰۱۲

فکس: ۶۶۴۰۱۶۴۳

پست الکترونیک: Info@abanbook.com

وب سایت: www.abanbook.com

فهرست

۸	ایده‌ها، نظام‌ها، فرایندها
۲۸	مارسل دوشان - جعبه درون جامه‌دان
۳۰	وینو آکونچی - محوطه مشارکت
۳۲	هنر و زبان - نمایه ۰۱۱
۳۴	مایکل آشور - بدون عنوان
۳۶	جان بالدرساری - تلاش برای عکاسی از یک توپ، طوری که بالآخره در وسط تصویر قرار گیرد
۳۸	رابرت باری - ۲۹ قطعه از ۷ ژوئن ۱۹۷۱
۴۰	برنرد و هیلا پشر - برج‌های بادی
۴۲	مل بوشنر - اتفاق اندازه‌گیری
۴۴	آلیگiero بوئتی - هزار و نهصد و هفتاد
۴۶	مارسل برودتائرس - موزه هنر مدرن، بخش عقاب‌ها
۴۸	استنلی براون - ۱ قدم + ۱ قدم
۵۰	دانیل بورن - بریز
۵۲	ویکتور بورگن - مسیر نور
۵۴	هانه داربوفن - بدون عنوان
۵۶	یان دییتس - کوتاه‌ترین روز در گالری کنراد فیشر

۵۸	هانس پتر فلدمان - تمام لباس‌های یک زن
۶۰	گیلبرت و جورج - مجسمه‌های آوازخوان
۶۲	دان گراهام - فیکوراتیو
۶۴	هانس هاگه - نظرسنجی موما (موزه هنر مدرن)
۶۶	جنی هولتز - زود و آرام بعیر...
۶۸	دگلاس هوبلر - قطعه متغیر شماره ۷۰: ۱۹۷۱ (در جریان)، جهانی
۷۰	استفن کالتن باک - آثار هنری
۷۲	آن کاوارا - از خواب برخاستم
۷۴	جوزف کوسوت - یک جمله چهاررنگی
۷۶	لوییز لاولر - چند تصویر
۷۸	سول لویت - پروژه سریالی شماره ۱ (آ.ب.س.د)
۸۰	گوردن ماتاکلارک - شکافتن
۸۲	آنا مندیتا - کاشت موی صورت
۸۴	بروس نومن - تابلوی ویرینی یا دیواری
۸۶	رومان اپالیکا - ۱۹۶۵/۱۰۰۰ (جزء ۱۳۵۳۲۷)
۸۸	آدریان پاپیر - کاتالیز ۴
۹۰	شارلوت پوزنفسکه - چهار عنصر گالوانیزه سری دی
۹۲	ادوارد روشا - نه اختراع و یک لیوان شکسته
۹۴	لاورنس واینر - صدایی که کم کم آهسته می‌شود (diminuendo)
۹۶	ایان ویلسون - ارتباط شفاف، ۱۲ دسامبر ۱۹۷۰
۹۸	پیوست
۱۱۲	منبع تصاویر

ایده‌ها، نظام‌ها، فرایندها

۱. هنر و زبان

«هنر - زبان. نشریه هنر مفهومی»
ماه مه ۱۹۶۹، جلد مجله
مجموعه خصوصی

۲. جوزف کوسوت
Blank

۱۹۶۷، متن نوری، ۱۲۵ × ۱۲۵ سانتی‌متر
برلین، موزه دولتی برلین - اموال فرهنگی
پروسیس، ناسیونال گالری، مجموعه مارزونا

«آثار هنری واقعی صرفاً کنجکاوی‌های تاریخی نیستند.»

جوزف کوسوت

«جملاتی در باب هنر مفهومی» (۱۹۶۹)، توجه جمع وسیع‌تری از مردم را به این اصطلاح معطوف کرد و توانست تا اندازه‌ای به درک روشن و صحیح این اصطلاح کمک کند. در سال ۱۹۶۹، گروه هنرمندان انگلیسی «هنر و زبان» نخستین شماره از مجله «هنر-زبان» را منتشر کرد و عنوان فرعی مجله را «نشریه هنر مفهومی» برگزید. در همان سال جوزف کوسوت، هنرمند مفهوم‌گرای جوان، اعلام کرد: «تمام هنر [پس از دوشان، ذاتاً] مفهومی است، زیرا هنر تنها به صورت مفهومی وجود دارد.» به بیانی دیگر، اگرچه تا پایان دهه ۶۰ دیگر تقریباً همه این اصطلاح را می‌شناختند، اما همچنان موضوع بحث بود. از این‌رو، گرگوری باتکوک اولین گلچین از صورت‌های بدیع هنر را در سال ۱۹۷۳ با عنوان «هنر ایده» منتشر کرد، درحالی‌که در همان سال، لویی لیارد در مجموعه تشریحی خود، شش سال: مادیت‌زدایی از هنر، خیلی محتاطانه، تنها به «هنر مفهومی معروف» اشاره می‌کند به جز یک استثناء، نخستین نمایشگاه‌های بزرگ پژوهشی اروپا نام‌هایی داشتند که به سرشت ناهمگون جریان تولید هنر در آن زمان اشاره می‌کردند: «درون ذهنیت زندگی کن. وقتی نگرش‌ها شکل می‌گیرند، آثار - مفاهیم - فرایندها - موقعیت‌ها - اطلاعات» (برن، ۱۹۶۹)، «برای پیچ‌های شل: وضعیت‌ها و ساختارهای پنهانی» (آمستردام، ۱۹۶۹)، «پروپکت ۶۹» (دوسلدورف، ۱۹۶۹).

بنابراین، از اصطلاح هنر مفهومی چه درک می‌شود یا درک می‌شود؟ در هر دو صورت، تمام مقالات، پژوهش‌ها و نمایشگاه‌های هنرمندان کنایی همگی بیانگر این حقیقت‌اند و

هنر چیست؟ حیطه‌اش را چطور باید تعریف کرد؟ آیا می‌توان هنر را، وقتی که دیگر به یک شیء هنری محدود نیست، باز هم خلق یا درک کرد؟ آیا هنر می‌تواند سیاسی باشد یا به خودی خود در بافت سیاسی تنیده شده است؟ آیا گفتمان در باب هنر، خود می‌تواند هنر بسازد؟ آیا حق قضاوت درست در مورد هنر می‌تواند از محفل کوچک افراد فعال در این عرصه به تعداد کثیری از «سهام‌داران» نیز تعمیم یابد؟

این قبیل سؤالات با خلق آثار گوناگون اواخر دهه ۱۹۶۰ مطرح شد و ایده سنتی چستی هنر را از بنیان به بحث کشید. همچنین این آثار در جستجوی اسمی بودند تا بهتر از هر چیز دیگر بتواند توصیفشان کند. در نتیجه، تحت اصطلاح «هنر مفهوم»، یا به طور صحیح‌تر «هنر مفهومی»، گرد آمدند، زیرا رویکردها و مقاصد هنری هنرمندان دخیل در پایه‌ریزی هنر مفهومی آن قدر ناهمگون بود که دیگر نمی‌شد از سبکی واحد یا حتی جنبشی هنری سخن گفت.

اصطلاح «هنر مفهوم» اولین بار در آمریکا در سال ۱۹۶۱ به کار برده شد. هنری فلینت، هنرمند جنبش فلوکسوس، در مقاله‌ای (۱۹۶۳) با همین نام، این اصطلاح را به کار برد تا به گونه‌ای از هنر اشاره کند؛ هنری که ویژگی متمایزکننده واقعی‌اش در همان روشی است که با زبان سروکار دارد. چند سال بعد، اصطلاح «هنر مفهوم» جایگزین اصطلاح «هنر مفهومی» شد. این اصطلاح را سول لویت ابداع کرد؛ هنرمندی که آثارش از آغاز منحصر به زبان گرایش نداشت. او در مقالات خود با عنوان‌های «چند بند در باب هنر مفهومی» (۱۹۶۷) و